

امام خامنه‌ای

ملت عزیز ایران تسلیت

بسم الله الرحمن الرحيم
انا لله وانا اليه راجعون

با اندوه و تأسف فراوان خبر تلخ درگذشت شهادت گونه عالم مجاهد، رئیس جمهور مردمی و با کفایت و پرتلاش، خادم الرضا علیه السلام جناب حجت الاسلام والمسلمین آقای حاج سید ابراهیم رئیسی و همراهان گرامی ایشان رضوان الله علیهم را دریافت کردم. این حادثه ناگوار در اثنای یک تلاش خدمت رسانی اتفاق افتاد؛ همه مدت مسئولیت این انسان بزرگوار و فداکار چه در دوران کوتاه ریاست جمهوری و چه پیش از آن، یکسره به تلاش بی وقفه در خدمت به مردم و به کشور و به اسلام سپری شد. رئیسی عزیز خستگی نمی شناخت. در این حادثه تلخ،

ملت ایران، خدمتگزار صمیمی و مخلص و باارزشی را از دست داد. برای او صلاح و رضایت مردم که حاکی از رضایت الهی است، بر همه چیز ترجیح داشت، از این رو آزرده گی هایش از ناسپاسی و طعن برخی بدخواهان، مانع تلاش شبانه روزی اش برای پیشرفت و اصلاح امور نمی شد. در این حادثه سنگین شخصیت های برجسته ای مانند حجت الاسلام آل هاشم امام جمعه محبوب و معتبر تبریز، جناب آقای امیر عبداللّه یان وزیر خارجه مجاهد و فعال، جناب آقای مالک رحمتی استاندار انقلابی و متدین آذربایجان شرقی و گروه پروازی و دیگر همراهان نیز به رحمت الهی پیوستند. اینجانب پنج روز عزای عمومی اعلام می کنم و به ملت

عزیز ایران تسلیت می گویم. جناب آقای مخبر طبق اصل ۱۳۱ قانون اساسی در مقام مدیریت قوه مجریه قرار می گیرد و موظف است به همراهی رؤسای قوای مقننه و قضائیه، ترتیبی دهند که ظرف حداکثر پنجاه روز رئیس جمهور جدید انتخاب شود. در پایان تسلیت صمیمی خود را به مادر گرامی جناب آقای رئیسی و همسر فاضل و بزرگوار ایشان و دیگر بازماندگان رئیس جمهور و خانواده های محترم همراهان به ویژه والد ماجد جناب آقای آل هاشم معروض می دارم و صبر و تسلیات آنان و رحمت الهی برای درگذشتگان را مسئلت می کنم.

سیدعلی خامنه‌ای
۱۴۰۳/۲/۳۱

آیت‌الله رئیسی از خدمت به مردم تا شهادت در راه خدا

بی‌تاب در مسیر خدمت

رئیسی عزیز خستگی نمی‌شناخت

در سالروز میلاد مبارک حضرت علی‌بن موسی‌الرضا (ع)، خادم‌الرضا و خادم ملت ایران، آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی، رئیس فقید دولت سیزدهم و هشتمین رئیس جمهوری اسلامی ایران و همراهان وی، ۳۰ اردیبهشت در سانحه سقوط بالگرد در منطقه ورزقان آذربایجان شرقی به شهادت رسیدند. رئیس‌جمهور و هیئت همراه که برای افتتاح سد «قیزقلعه‌سی»؛ سد مشترک مرزی میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان، به استان آذربایجان شرقی سفر کرده بودند، بالگرد حامل آن‌ها عصر روز یکشنبه، ۳۰ اردیبهشت پس از مراسم افتتاح، در مسیر بازگشت به تبریز، در «جنگل دیزمار» در محدوده عمومی بین ورزقان و جلفای آذربایجان شرقی، به علت شرایط نامساعد آب و هوایی، دچار سانحه شد و سقوط کرد. ده‌ها گروه امدادی واکنش سریع برای امداد رسانی اقدام کردند ولی تلاش‌ها برای یافتن بالگرد به علت مه‌آلود بودن هوا و سخت‌گذر بودن منطقه، ساعت‌ها طول کشید و سرانجام بامداد روز دوشنبه، ۳۱ اردیبهشت گروه‌های امدادی مردمی و هلال احمر با استفاده از پهپادهای ایرانی ردیاب بالگرد سانحه دیده را کشف کردند.

آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی رئیس‌جمهور، حجت‌الاسلام والمسلمین آل‌هاشم امام جمعه تبریز، دکتر حسین امیرعبداللهیان وزیر امور خارجه کشور، آقای مالک رحمتی استاندار آذربایجان شرقی، سردار سیدمهدی موسوی رئیس یگان حفاظت رئیس‌جمهور، سرهنگ خلیان سیدظاهر مصطفوی، سرهنگ خلیان محسن دریانوش و سرگرد فنی بهروز قدیمی، از سرنشینان این بالگرد بودند که به مقام رفیع شهادت نائل شدند. گفتنی است، در پی این حادثه جانگداز، از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی، پنج‌روز عزای عمومی در کشور اعلام شد. همچنین از سوی نهادهای عالی حوزوی، دروس حوزوی سراسر کشور در روز سه‌شنبه یکم خرداد، تعطیل اعلام گردید. همچنین ۳۱ اردیبهشت، پرچم جمهوری اسلامی ایران در مقر سازمان ملل متحد در ژنو در سوگ شهادت حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی و دکتر امیرعبداللهیان وزیر امور خارجه و سایر هیئت همراه نیمه‌افراشته شد. امام‌خانه‌های رهبر معظم انقلاب اسلامی، آیات عظام؛ سیستانی، نوری همدانی، شبیری زنجانی، مکارم شیرازی، سبحانی، مظاهری، جوادی آملی، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آیات؛ جنتی رئیس مجلس خبرگان رهبری، سعیدی تولیت آستان حضرت معصومه (ع)، اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه کشور، آملی لاریجانی رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، رؤسای قوای مقننه و قضائیه، حجت‌الاسلام والمسلمین مجتبی فاضل مدیر حوزه‌های علمیه خواران، سیدزه‌زهره برقی مدیر جامعه الزهرا (ع) و دیگر شخصیت‌های کشوری، لشکری و حوزوی در پیام‌های جداگانه‌ای، شهادت جانسوز رئیس‌جمهور مجاهد، مردمی و خدوم و یاران مجاهدش را تسلیت گفتند.

و حشر با حضرت علی‌بن موسی‌الرضا (ع) را برای آن مهاجران خدمت‌گزار و نیز صبر و اجر و تسلا برای خاندان‌های مصاب را مسئلت کرده و امید است میهن اسلامی ایران و نظام جمهوری اسلامی، با امداد و دعای مستجاب حضرت بقیة‌الله‌الاعظم (ع) ارواح‌ناله‌الغداء از این حادثه پرتلاطم و دوره اضطراب، با پایداری و هوشیاری و انسجام ملی، عبور نموده و به آرامش و سربلندی و نیک‌بختی و صلاح و سداد الهی نائل آید. ان‌شاء‌الله تعالی.

حسین المظاہری- ۱۱/ ذی‌القعده/ ۱۴۴۵- ۳۱/ اردیبهشت/ ۱۴۰۳
• آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی
سالکان به مقصد رسیده و خادمان به شهود
مقصود بار یافته

بسم‌الله الرحمن الرحیم/ انا لله وانا الیه راجعون
 سانحه سنگین و رخداد تلخ ارتحال شهادت‌گونه رئیس‌جمهور و امام جمعه گرامی تبریز و وزیر امور خارجه ارجمند و سایر همراهان موجب تألم شد. این مصیبت را به رهبر معظم انقلاب و ملت بزرگ ایران و بازماندگان تسلیت و مغفرت و اجر شهادت را برای سالکان به مقصد رسیده و خادمان به شهود مقصود بار یافته خواهان و استواری ایران اسلامی را از خدای سبحان مسئلت دارم.

جوادی آملی/ ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۳
• جامعه مدرسین حوزه علمیه قم
رئیس‌جمهور محبوب ما در شمار برجستگان
تدین و عمل انقلابی بود

بسم‌الله الرحمن الرحیم/ انا لله وانا الیه راجعون
 شهادت رئیس‌جمهور مردمی و خادم جمهوری اسلامی ایران، آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی و دیگر خدمتگزاران به نظام مقدس اسلامی آیت‌الله آل‌هاشم امام جمعه محترم تبریز، دکتر امیرعبداللهیان وزیر محترم امور خارجه و دکتر مالک رحمتی استاندار محترم آذربایجان شرقی و سایر همراهان -رحمت‌الله علیهم اجمعین- در حادثه دردناک سقوط بالگرد، همه را داغدار کرد.
 ادامه در صفحه بعد...

تکان داد و همگان را در غم و اندوه فرو برد.
 آن عزیز از دست رفته انسانی فداکار و پرتلاش بود که به شهادت همگان، وقت خود را در دوران ریاست جمهوری بر حل مشکلات اقتصادی و سیاسی وقف نمود. و بحمدالله تا آنجا که شرایط اجازه می‌داد، موفقیت بالایی داشت.

اینجانب شهادت ایشان و هیأت همراه، حجت‌الاسلام والمسلمین آل‌هاشم و جناب آقای دکتر امیرعبداللهیان و دکتر رحمتی استاندار تبریز را به حضرت ولی‌عصر (ع) و ملت سرفراز ایران و خانواده‌های معزز آنان تسلیت می‌گویم و از خداوند متعال برای همگان غفران و رضوان الهی و علو درجه را خواهانم.

قم- حوزة علمیه/ جعفر سبحانی/ ۳۱/ ۱۴۰۳
• آیت‌الله‌العظمی مظاهری
شخصیتی متواضع و مردمی و پرکار که همواره شوق خدمت به ملت داشت

بسم‌الله الرحمن الرحیم/ انا لله وانا الیه راجعون
 سانحه هولناک هوایی که منجر به عروج شهادت‌گونه‌ی رئیس‌جمهور خدمت‌گزار و پرتلاش، مرحوم حجت‌الاسلام والمسلمین آقای حاج سیدابراهیم رئیسی و نیز وزیر محترم امور خارجه و امام جمعه مکرم تبریز و استاندار گرامی آذربایجان شرقی و سایر همراهانشان، در حین خدمت گردید، موجب تأسف و نگرانی است و امید است لطف و عنایت خاص خداوند سبحان و استقامت و وحدت ملت بزرگوار ایران این حادثه‌ی ناگوار را جبران فرماید.

رئیس‌جمهور محترم، شخصیتی متواضع و مردمی و پرکار بود که همواره شوق خدمت به ملت را داشت و در این مسیر، تمام توان خود را مصروف نمود و ان‌شاء‌الله تعالی این تلاش صادقانه و صمیمانه در کارنامه ایشان در پیشگاه خداوند متعال و اولیای حق (ع) به نحو احسن، مورد قبول و عنایت واقع گردد.

ضمن عرض تسلیت به ملت شریف ایران و مقام معظم رهبری و خصوصاً به همه بازماندگان و خانواده‌های داغدار، از خداوند رحمان و رحیم، رحمت و رضوان

بسم‌الله الرحمن الرحیم/ انا لله وانا الیه راجعون
 خیر حادثه دلخراش و شهادت ریاست جمهوری اسلامی ایران جناب حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی و همراهان ایشان (ع) موجب تأسف و تألم شدید گردید. ایشان در سال‌های طولانی و در عرصه‌های مختلف، خادم مردم و مکتب اهل‌بیت (ع) بود و در ادای وظیفه و خدمت کوتاهی ننمود. وی نمونه بارز از مسئول متعهد و مخلص انقلابی بود و مواضع آگاهانه و توأم با حریت او در سراسر جهان مایه عزت و سربلندی امت اسلام گردید و مردم شریف ایران و بسیاری از مظلومان عالم او را هرگز از یاد نخواهند برد.

اینجانب این ضایعه جانکاه را به مردم عزیز و خصوصاً به خانواده و بستگان ایشان و مسئولان کشوری و لشکری تسلیت عرض نموده، و از درگاه خداوند متعال حشر او را با اولیای طاهرینش و صبر و اجر جزیل برای بازماندگان مسألت دارم.

لازم است مردم شریف ایران اطمینان داشته باشند ذیل عنایات حضرت ولی‌عصر (ع) ارواح‌ناله (فداه) خللی در حرکت کشور و انجام وظایف مسئولان پیش نخواهد آمد و کارها بر روند قانونی آن انجام خواهد شد، ان‌شاء‌الله. از درگاه ربوبی عزت و سربلندی جمهوری اسلامی و مردم عزیز ایران را خواهانم.
 والسلام علیکم ورحمة‌الله

قم- ناصر مکارم شیرازی/ ۳۱/ اردیبهشت/ ۱۴۰۳
• آیت‌الله‌العظمی سبحانی
آن عزیز از دست رفته وقت خود را بر حل مشکلات
وقف نمود

بسم‌الله الرحمن الرحیم/ انا لله وانا الیه راجعون
 ضایعه جانگداز شهادت رئیس‌جمهور محترم جمهوری اسلامی ایران حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر سیدابراهیم رئیسی (ع) و هیأت همراه، دل‌های بیدار را

خدمات خالصانه بوده است. بی‌شک مردم عزیز قدرند آن همه زحمات هستند، ان‌شاء‌الله این مسیر خدمت با توجهات حضرات معصومین (ع) خاصه حضرت بقیة‌الله‌الاعظم (ع) و رهبری رهبر معظم و حمایت مردم متدین، از طریق خدمت‌گزاران ادامه خواهد یافت. لازم می‌دانم یاد امام جمعه مردمی تبریز حجت‌الاسلام والمسلمین شهید آل‌هاشم، وزیر محترم خارجه و همراهان دیگر را گرامی بدارم.
 در پایان شهادت این عزیزان را به ساحت مقدس حضرت ولی‌عصر (ع) و رهبر معظم انقلاب و ملت شریف ایران اسلامی تسلیت عرض نموده و علو مقام برای آن عزیزان مسئلت می‌نمایم.

حسین نوری همدانی/ ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳
• دفتر آیت‌الله‌العظمی شبیری زنجانی
تلاش در خدمت به مردم اجری عظیم در پیشگاه
خداوند دارد

بسم‌الله الرحمن الرحیم/ انا لله وانا الیه راجعون
 با نهایت تأسف، درگذشت تأثیرار رئیس‌جمهور محترم و پرتلاش، جناب حجت‌الاسلام والمسلمین حاج سیدابراهیم رئیسی (ع) و امام جمعه مردمی تبریز جناب حجت‌الاسلام والمسلمین آل‌هاشم (ع) و سایر همراهان ایشان، در حادثه تلخ سقوط بالگرد را تسلیت می‌گوییم. بی‌تردید تلاش در خدمت به مردم و خدمت‌گرایی به آستان قدسی حضرت امام علی‌بن موسی‌الرضا (ع) (علیه‌الصلوة والسلام)، اجری عظیم در پیشگاه خداوند متعال دارد. از خداوند متعال رحمت و غفران برای این عزیزان و صبر و اجر را برای همه داغدیدگان به‌ویژه رهبری معظم (دام‌الله)، و خانواده‌های داغدار مسئلت داریم.

• آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی
رئیس‌جمهور نمونه بارز مسئول متعهد و مخلص
انقلابی بود

رئیس‌جمهور محبوب ما در سال‌های خدمت در نظام اسلامی در شمار برجستگان تدین و عمل انقلابی بود و در همراهی و همدردی با مردم و تبعیت از فرامین رهبری از هیچ تلاشی فروگذار نکرد.

این خادم آستان قدس رضوی و شاگرد مکتب اهل‌بیت (علیهم‌السلام)، آرزوی جان باختن در راه خدا را همیشه در دل داشت و در این حادثه مؤلمه به آرزوی دیرین خود رسید و خدا را در حین خدمتگذاری به نظام مقدس جمهوری اسلامی ملاقات کرد.

جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، شهادت این فرزند مجاهد انقلاب اسلامی و دیگر شهدای این حادثه را به پیشگاه حضرت ولی‌عصر (علیه‌السلام)، رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی) و همه ملت شریف ایران، تسلیت عرض می‌کند و از خداوند متعال برای آن شهیدان علو درجات اخروی و برای سایر بازماندگان صبر جمیل و اجر جزیل را مسئلت می‌کند.

● **آیت‌الله جنتی رئیس مجلس خبرگان رهبری نمونه‌اتم واکمل مدیران انقلابی و ولایی**

بسم الله الرحمن الرحيم/ انا لله وانا اليه راجعون شهادت رئیس‌جمهور جهادی و انقلابی؛ خادم الرضا (علیه‌السلام) آیت‌الله آقای حاج سیدابراهیم رئیسی و همراهان ایشان در سالروز میلاد حضرت ثامن الحجج «علیه آلف التحیه و الثناء» اگر چه پاداش خدمات و تلاش‌های شبانه‌روزی ایشان نزد پروردگار متعال بود، ولی موجبات تأثر و تالم مردم ایران و آزادگان جهان که دل در گرو نظام مقدس جمهوری اسلامی دارند را فراهم آورد. این رئیس‌جمهور خدوم و خستگی‌ناپذیر در تمام عرصه‌هایی که از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی به خدمتگزاری مشغول بود نمونه اتم و اکمل مدیران انقلابی و ولایی بود و در امور محوله از هیچ کوششی دریغ نورزید و با شهادت در راه خدمت‌رسانی به این مرز و بوم به درجه رفیع شهادت نائل آمد و مصداق آیه شریفه «من المؤمنین رجال صدقوا ما عاهدوا الله علیه فمنهم من قضی نحبه ومنهم من ينتظر وما بدلوا تبديلاً» گردید.

اینجانب ضمن ابراز ناراحتی و همدردی با ملت شریف ایران، شهادت خادم ملت مرحوم آیت‌الله رئیسی؛ نایب‌رئیس مجلس خبرگان رهبری، مرحوم آیت‌الله آل‌هاشم؛ منتخب مردم آذربایجان شرقی در مجلس خبرگان رهبری، مرحوم دکتر امیرعبداللهیان؛ وزیر امور خارجه و مجموعه هیئت همراه را محضر رهبر معظم انقلاب حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (مدظله‌العالی) و مردم عزیز ایران اسلامی تسلیت و تعزیت می‌گویم و از درگاه خداوند منان، علو درجات و حشر با اهل‌بیت (علیهم‌السلام) را برای این شهیدای عزیز مسئلت می‌نمایم.

● **آیت‌الله سعیدی**

تولیت حرم مطهر حضرت معصومه (علیها‌السلام)

هیچ شائبی برای خود جز خدمت به مردم و نظام اسلامی قائل نبود

«بسم الله الرحمن الرحيم»

«من المؤمنین رجال صدقوا ما عاهدوا الله علیه فمنهم من قضی نحبه ومنهم من ينتظر وما بدلوا تبديلاً» خبر شهادت آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی رئیس‌جمهور عالم و مجاهد کشور که برای خدمت به مردم و پیشرفت نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران یک لحظه آرام و قرار نداشت موجب تأثر و تالم خاطر اینجانب و همه علاقه‌مندان به انقلاب و کشور عزیزمان ایران شد.

شهید آیت‌الله رئیسی هم در گفتار و هم در رفتار و عملکرد خود حقیقتاً نشان داد که هیچ شائبی برای خود جز خدمت به مردم شریف و متدین ایران و نظام مقدس جمهوری اسلامی قائل نیست و در این مسیر به عهد و سوگندی که خورده بود وفادار ماند و جان خود را در این راه فدا کرد.

همچنین هیأت همراه ایشان از جمله آیت‌الله آل‌هاشم امام‌جمعه محترم تبریز، حسین امیرعبداللهیان وزیر امور خارجه، مالک رحمتی استاندار آذربایجان شرقی و سایر همراهان همگی از افراد خدمتگزار و تأثیرگذار در کشور بودند که فقدانشان درد بزرگی را بر سینه همه علاقه‌مندان به این نظام و انقلاب گذاشت.

● **آیت‌الله صادق آملی لاریجانی**

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

شهید رئیسی در مناصب مختلف خدمت‌گزاری به نظام اسلامی توفیقات بسیاری داشت

بسم الله الرحمن الرحيم/ انا لله وانا اليه راجعون ارتحال شهادت‌گونه و مظلومانه رئیس‌جمهور

محترم؛ حجت‌الاسلام والمسلمین سیدابراهیم رئیسی، حجت‌الاسلام والمسلمین آل‌هاشم نماینده ولی‌فقیه، دکتر حسین امیر عبداللهیان وزیر محترم امورخارجه، استاندار آذربایجان شرقی و همراهان‌شان در بی حاشیه سقوط بالگرد در ورزقان غمی جانکاه بر امت و ملت ایران اسلامی رقم زد.

اینجانب بار دیگر این مصیبت جانکاه را به محضر متمادی در مناصب مختلف خدمت‌گزاری به نظام اسلامی توفیقات بسیاری داشت. ایشان در جایگاه ریاست‌جمهوری همانند سال‌های خدمت در قوه قضائیه و تولیت آستان قدس رضوی، همواره در میانه میدان بود و تلاش‌های مستمر وی در راستای وظایفش از ویژگی‌های بارز ایشان بود.

از حق متعال مسئلت دارم همانگونه که در عرصه‌های مختلف عنایات خاصه خویش را بر نظام اسلامی و مردم عزیز ارزانی داشته است، در این حادثه اخیر هم با لطف رحیمانه خویش، ملت شریف و بزرگ ایران را مورد امتنان ربوبی قرار دهد و آن خادمان عزیز پرتلاش را در جوار رحمت خویش متعّم سازد.

اینجانب بار دیگر این مصیبت جانکاه را به محضر رهبر معظم انقلاب اسلامی، ملت شریف و باعظمت ایران، خانواده‌های محترم درگذشتگان، اعضای دولت و خدمت‌گزاران نظام اسلامی تسلیت عرض می‌کنم و از خداوند متعال رحمت و مغفرت برای آن عزیزان سفر کرده و صبر و اجر برای بازماندگان مسئلت می‌کنم.

● **آیت‌الله اعرافی؛ مدیر حوزه‌های علمیه کشور**

پرونده‌های پاک و افتخارآمیز

انا لله وانا اليه راجعون

«من المؤمنین رجال صدقوا ما عاهدوا الله علیه فمنهم من قضی نحبه ومنهم من ينتظر وما بدلوا تبديلاً»

خبر شهادت آیت‌الله رئیسی، رئیس‌جمهور محبوب و خدوم، بسیار تکان‌دهنده و جانسوز بود و حوزه‌های علمیه را در غمی جانکاه فروبرد، شهادت این چهره‌تابناک و سردار سرفراز خدمت به مردم و همراهان بزرگوارشان را به رهبر عظیم‌النشان انقلاب اسلامی، مراجع عظام تقلید، حوزه‌های علمیه، هیئت محترم دولت، عموم ملت شریف ایران، امت اسلام، محور مقاومت و به‌ویژه به بیت شریف ایشان و بیوت و وابسته و همسر ارجمند و فرزندان

ایشان و نیز بازماندگان محترم سایر شهیدان این حادثه ناگوار تبریک و تسلیت می‌گویم. هشتمین رئیس‌جمهوری اسلامی ایران و خادم‌الرضا (علیه‌السلام) در ایام دهه کرامت و میلاد هشتمین خورشید امامت (علیه‌السلام) با پهنه‌های پاک و افتخارآمیز و در حال خدمت به پیشرفت و آبادانی کشور به لقای الهی شتافت. ایشان از ویژگی‌های برجسته‌ای برخوردار و صفا و صداقتشان ممتاز و عشق به مردم و بی‌تابی در مسیر خدمت به آنان و روح جهاد در راه پیشرفت و تعالی کشور در وجودشان موج می‌زد و بر سر عهد خود با امام خمینی (ره) و شهیدان سرفراز استوار بود و در این مسیر نورانی به شرف شهادت نائل آمد و افتخاری بزرگ در تاریخ ایران و اسلام و انقلاب رقم زد.

آن خادم بزرگ ملت دارای نگاهی بلند و رویکردی بین‌المللی و تمدنی بود و با پیروزی از رهبری معظم انقلاب اسلامی (مدظله‌العالی) گام‌های بزرگی در مسیر تحول کشور و قوای قضائیه و اجرائیه و پیشرفت گفتمان اسلام‌ناب و آرمان‌های انقلاب اسلامی در ایران و منطقه و جهان برداشت و بر سر این میثاق ایستاد و به قله رفیع شهادت نائل آمد.

ضمن قدردانی از ملت بزرگ ایران و همه کسانی که وحدت و همبستگی ملی و اسلامی خود را در این حادثه غم‌بار نشان دادند و در غم از دست دادن خادمان ملت ابراز احساسات کردند، و انسجام و استمرار بخشیدن به راه این شهیدان عزیز و تکریم شهدای این حادثه و تداوم راه آنان تأکید می‌نمایم و عزت و سرفرازی ملت شریف ایران و تعالی گفتمان انقلاب اسلامی و پیروزی اسلام و مسلمانان را از خداوند مهربان خواستارم و تعطیلی حوزه‌های علمیه و مراسم تشییع و تکریم شهدای عزیز خدمت متعاقبا اعلام خواهد شد.

● **حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی اژه‌ای**

رئیس قوه قضائیه

۵ دهه مجاهدت و تلاش خستگی‌ناپذیر

بسم الله الرحمن الرحيم

من المؤمنین رجال صدقوا ما عاهدوا الله علیه فمنهم من قضی نحبه ومنهم من ينتظر وما بدلوا تبديلاً عروج شهادت‌گونه خادم‌الرضا (علیه‌السلام) حضرت آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی رئیس‌جمهور محبوب و مردمی،

حضرت آیت‌الله آل‌هاشم امام جمعه محترم تبریز، جناب آقای دکتر امیرعبداللهیان وزیر محترم امور خارجه، جناب آقای دکتر رحمتی استاندار محترم آذربایجان شرقی و دیگر همراهان خدوم و صدیق ایشان در سانحه دلخراش هوایی، برای اینجانب حقیقتاً تالم‌برانگیز و جانکاه است.

بنده که توفیق همکاری و رفاقت قریب به ۵ دهه در رئیس‌جمهور محترم را داشتیم، از نزدیک شاهد مجاهدت‌ها و تلاش‌های خستگی‌ناپذیر وی در عرصه مسئولیت‌های مختلف نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران بوده‌ام.

اینجانب این ضایعه مؤلمه را به پیشگاه مقدس حضرت یقیه‌الله الاعظم (علیه‌السلام) و محضر مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، ملت رشید و مقاوم ایران، همکاران محترم در دولت و قوه قضائیه و خانواده‌های محترم معزا تسلیت و تعزیت عرض نموده و از درگاه حضرت باری تعالی علو درجات ایشان و سربلندی و عزت ایران اسلامی را مسئلت می‌نمایم.

رجاء واقی دارم که این حادثه ناگوار، همه مسئولان دلسوز کشور را در خدمت‌رسانی بیشتر به مردم عزیز و شریف ایران، راسخ‌تر خواهد نمود.

● **دکتر محمدباقر قالیباف**

رئیس مجلس شورای اسلامی

آیت‌الله دکترمئیسی؛ سید شهیدان اهل خدمت

بسم الله الرحمن الرحيم

«من المؤمنین رجال صدقوا ما عاهدوا الله علیه فمنهم من قضی نحبه ومنهم من ينتظر وما بدلوا تبديلاً»

قلب ملت ایران سراسر اندوه و غم شد. با شنیدن خبر جانسوز عروج خادم‌الرضا (علیه‌السلام)، سید شهیدان اهل خدمت، آیت‌الله دکترمئیسی (علیه‌السلام) و همراهان ایشان، در حادثه سقوط بالگرد، غم و اندوه و بهت وجود این جانب و تمام دست‌اندازان ایشان را فرا گرفت.

علی‌بن‌موسی الرضا (علیه‌السلام) در شب میلاد خود و در دهه کرامت، خادم راستین و محبوب خود را در آغوش کشید و میهمان سفره ائمه اطهار (علیهم‌السلام) ساخت. حق خدمات صادقانه رئیس‌جمهور شهید حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی کمتر از شهادت در انثای خدمت نبود.

مردم‌داری شایسته خود‌محبوبیتی ویژه نزد مردم داشت و مروح احکام حقه اسلام بود.

شهید امیرعبداللهیان نیز، در قامت یک دیپلمات انقلابی، نماینده مقتدر و باکفایت مردم شریف ایران در مجالس و مجامع بین‌المللی بود؛ مجاهدت او در دفاع از حقوق ملت شریف ایران و ایستادن در مقابل زورگویی دشمنان این ملت تا همیشه ماندگار خواهد بود. از خداوند متعال برای ایشان رحمت واسعه و برای بازماندگان صبر و اجر و شکیبایی مسئلت دارم.

در این میان، مایه امیدواری ملت ایران و کشتی‌بان حکیم انقلاب اسلامی حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) است؛ پیوند ایشان با امت در تمام این سال‌ها کشور را از سخت‌ترین بحران‌ها و حوادث به سلامت عبور داده است و امروز نیز حتماً حکمت و درایت و مدیریت و ارتباط وثیق ایشان با مردم، راهگشا، آرامش‌بخش و دلگرم‌کننده خواهد بود و هیچ‌گونه خللی در مسیر کشور و انقلاب اسلامی پیش نخواهد آمد.

رحمت خدا و درود بی‌پایان ملت بر خادم الرضا (علیه‌السلام) و خادم‌جمهور شهید آیت‌الله رئیسی، همراهان ایشان و تمام شهدای خدمتگزار انقلاب شکوهمند اسلامی، یادش جاویدان، راهش پر رهرو باد.

● **حجت‌الاسلام والمسلمین مجتبی فاضل مدیر حوزه‌های علمیه خواهران**

خستگی‌ناپذیری توأم با خردمندی و شکیبایی

شهید جمهور آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی در زمره مسئولان تراز انقلاب اسلامی بود که در همه سنگراهی مسئولیت عطر خدمت متواضعانه و روحیه جهادی را با خود به ارمغان می‌آورد.

عدالت‌خواهی و فسادستیزی و ساده‌زیستی، خستگی‌ناپذیری توأم با خردمندی و شکیبایی، اغتنام فرصت خدمت به مردم همراه با دوری از حاشیه‌ها، پشتکار و تواضع و دغدغه رفع مشکلات محرومان، سلوک مردمی و حضور بی‌تکلّف و صمیمی در بین مردم، تمکین در برابر قانون و اطاعت عملی از ولی امر و مجاهدت برای تحقق آرمان‌های امام و شهیدان و اعلام شجاعانه آن، از بارزترین ویژگی‌های این عالم خدمتگزار و مدیر عالی‌رتبه و کم‌نظیر نظام اسلامی بود. همه این صفات حسنه، برخاسته از انس او با عبادت و سحر و توسل و ثمره نوکری خالصانه‌اش به آستان حضرت علی‌بن‌موسی الرضا (علیه آلف التحیه و الوسلام) بود که پاداش آن را نیز در شب میلاد امام زینوف دریافت کرد.

آنچه بیش از هر چیز در این رخدادها عیان خواهد شد، اوج بصیرت و قدرت و قدردانی آگاهانه ملت بزرگ سلحشور ایران است که در تندباد حادثه‌ها استوارتر و قوی‌تر از همیشه با هادیت‌های الهی امام و رهبر حکیم خود راه رسیدن به قله‌های فتح و پیروزی را خواهند پیمود و دشمنان مفلوک و درمانده ایران بزرگ خصوصاً آمریکای جهان‌خوار و صهیونیسم‌رویه زوال را بیش از پیش ناامید و سرفراکنده خواهند کرد.

● **سیدزه‌زهره برقعی مدیر جامعه الزهرا**

اثبات تبدیل مسند قدرت به عرصه خدمت

این مرد الهی، پرتلاش، خدمتگزار، انقلابی و ولایت‌مدار و یاران شهیدش ثابت کردند که می‌توان مسند قدرت را به عرصه خدمت تبدیل کرد و فرآغ از هیاهوهای سیاسی و دعوای جناحی، تنها به فکر مردم بود و برای رضایت حضرت حجت (علیه‌السلام) گام برداشت.

جامعه الزهرا (علیها‌السلام) این ضایعه تأسف‌بار را خدمت‌امام زمان (علیه‌السلام)، رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی)، مردم ولایت‌مدار ایران اسلامی و خانواده محترم رئیس‌جمهور به‌ویژه همسر مکرمه و فرزندان محترمشان تسلیت عرض کرده و از خداوند متعال برای همه شهدای این حادثه تلخ، طلب علو درجات و برای بازماندگان صبر و اجر فراوان مسئلت می‌نماید.

همه کشورهای عالم بدانند به فرموده رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی)، هیچ خللی در کار نظام به وجود نخواهد آمد و با رفتن یک سرباز محترم و مغتنم، سربازان دیگری با جدیت و تلاش پرچم انقلاب اسلامی را به دست خواهند گرفت و به فرموده بنیان‌گذار کبیر انقلاب، امام خمینی (ره) «با رفتن یک خدمتگزار در سد آهنین ملت، خللی حاصل نخواهد شد که خدمتگزاران بالا و والا‌تر در خدمتند، و الله نگهدار این ملت و مظلومان جهان است.»

طلاب، اساتید و کارمندان جامعه الزهرا (علیها‌السلام) با داغی در دل، از امام زینوف، سلامتی و طول عمر رهبر نازنین‌مان را طلب و برای ظهور حضرت حجت (علیه‌السلام) دعا می‌کنند.

ابراز همدردی و اعلام عزای عمومی از سوی برخی از مقامات و مسئولان کشورهای مختلف جهان

بین‌المللی انرژی اتمی، احمد ابوالغیط دبیرکل اتحادیه عرب، امامعلی رحمان رئیس‌جمهور تاجیکستان، نالدی پاندور وزیر روابط و همکاری بین‌الملل آفریقای جنوبی، سخنگوی ناتو، محمود عباس رئیس‌تشکیلات خودگردان فلسطین، حمدین عیسی آل‌خلیفه پادشاه بحرین، حجت‌الاسلام والمسلمین سید صدرالدین قباچی امام جمعه نجف‌اشرف، شیخ‌راوی عین‌الدین رئیس اداره مذهبی مسلمانان روسیه و اسقف کریل کشیش کلیسای ارتدکس روسیه، در سخنان و پیام‌های جداگانه‌ای، این ضایعه مؤلمه را به ملت و دولت ایران تسلیت گفتند. همچنین در پی همین ضایعه مؤلمه، سه روز عزای عمومی در لبنان و سوریه اعلام شد و در پاکستان نیز یک روز عزای عمومی اعلام و پرچم آن نیمه‌برافراشته شد. تمام شبکه‌های تلویزیونی این کشور نیز برنامه‌های عادی خود را تعطیل کردند. همچنین در عراق و هند نیز به احترام شهادت رئیس‌جمهور و وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، یک روز عزای عمومی در این کشورها اعلام شد.

لبنان، نجیب میقاتی نخست‌وزیر لبنان، نبیه بری رئیس پارلمان لبنان، نیچپوران بارزانی رئیس اقلیم کردستان عراق، سلطان هیثم بن طارق پادشاه عمان، عبدالله دوم پادشاه اردن، آندژی دودا رئیس‌جمهور لهستان، جوزپ بول مستول سیاست‌خارجی اتحادیه اروپا الکساندر ووچیچ رئیس‌جمهور صربستان، آلن سیمونیان رئیس مجلس ملی ارمنستان، محمد شیاع السودانی نخست‌وزیر عراق، حسن شیخ محمد رئیس‌جمهور سومالی، پشار اسد رئیس‌جمهور سوریه، جنبش حماس، فالح الفیاض رئیس الحشد الشعبی عراق، وینستون پترس وزیر امور خارجه نیوزلند، وزارت امور خارجه بلاروس، احمد الطیب شیخ الازهر مصر و علمای الازهر، حجت‌الاسلام والمسلمین سیدساجد نقوی رئیس شورای علمای شیعه پاکستان، حجت‌الاسلام والمسلمین راجا ناصر عباس جعفری رئیس مجلس وحدت مسلمین پاکستان، جانگ مینگ دبیرکل سازمان همکاری شانگ‌های، فومیو کیشیدا نخست‌وزیر ژاپن، رافائل گروسی مدیرکل آژانس

مروری کوتاه به زندگی نامه خدمت‌گزار خستگی‌ناپذیر شهید آیت‌الله رئیسی

آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی در آذرماه سال ۱۳۳۹ هجری شمسی در خانواده‌ای روحانی در شهر مشهد و در محله نوغان دیده به جهان گشود. پدر ایشان حجت‌الاسلام سیدحاجی رئیس‌الساداتی و همچنین مادر وی سیده عصمت خدادادحسینی از سلاله سادات حسینی و نسبتش از هر دو طرف به حضرت زیدین علی‌بن‌الحسین علیه السلام می‌رسد. آیت‌الله رئیسی در ۵ سالگی پدر خود را از دست داد.

او تحصیلات ابتدایی را در مدرسه جوادیه گذرانده و تحصیل علوم حوزوی را در مدرسه نواب و سپس در مدرسه آیت‌الله موسوی‌نژاد شروع کرد. در سال ۱۳۵۴ جهت ادامه تحصیل به حوزه علمیه قم و مدرسه آیت‌الله بروجردی علیه السلام رفت و مدتی نیز در مدرسه‌ای که با مدیریت آیت‌الله پسندیده تحت نظر امام خمینی علیه السلام اداره می‌شد، تحصیل نمود.

• سوابق و فعالیت‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، انقلابی، مبارزاتی و مسئولیت‌ها

وی در پی اهانت به امام خمینی علیه السلام در روزنامه اطلاعات در ۱۷ دی‌ماه سال ۱۳۵۶ و آغاز حرکت‌های مردمی، در اجتماعات اعتراضی که مبدأ اغلب آنها مدرسه آیت‌الله بروجردی (مدرسه خان) بود، شرکت داشت و در قالب هسته‌ای از طلاب انقلابی فعالیت می‌نمود.

وی در این دوران، فعالیت‌های مبارزاتی خود را در قالب ارتباط با علمای انقلابی آزادشده از زندان و یا در تبعید، پی گرفت. همچنین در تجمعاتی مثل تحصن علما و روحانیون در دانشگاه تهران، شرکت نمود.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، وی در دوره تربیتی خاصی که شهید آیت‌الله بهشتی علیه السلام جهت کادرسازی برای تأمین نیازهای مدیریتی نظام اسلامی برگزار کرده بود، شرکت کرد و به دنبال شورش‌های مارکسیستی و ایجاد مشکلات متنوع در مسجد سلیمان، به‌همراه گروهی از طلاب در قالب فعالیت‌های فرهنگی به آن منطقه رفت. پس از بازگشت از مسجد سلیمان، مجموعه سیاسی- عقیدتی یادگان آموزشی صفر- دو در شاهرود تأسیس و برای مدت کوتاهی آن را اداره کرد.

ورود آیت‌الله رئیسی به عرصه مدیریت از سال ۱۳۵۹ و با حضور در جایگاه دایباری شهرستان کرج آغاز شد و پس از مدتی با حکم شهید قدوسی، به سمت دادستانی کرج منصوب شد. موفقیت او در ساماندهی وضعیت پیچیده این شهر موجب شد، پس از دو سال در تابستان ۱۳۶۱ همزمان با دادستانی شهر کرج، مسئولیت دادستانی شهر همدان را نیز عهده‌دار شود. حضور همزمان او در این دو مسئولیت، برای مدتی ادامه یافت تا آنکه به‌عنوان دادستان استان همدان معرفی شد و از سال ۱۳۶۱ تا ۱۳۶۳، در این سمت خدمت نمود.

آیت‌الله رئیسی در سال ۱۳۶۲ در سن ۲۳ سالگی با خانم دکتر جمیله سادات علم‌الهدی دختر ارشد آیت‌الله سیداحمد علم‌الهدی ازدواج کرد. خانم دکتر علم‌الهدی دانشیار رشته فلسفه علوم تربیت دانشگاه شهید بهشتی تهران، رئیس سابق پژوهشگاه علوم انسانی است. آیت‌الله رئیسی و خانم دکتر علم‌الهدی دارای دو فرزند دختر هستند. آیت‌الله رئیسی که اهتمام ویژه‌ای به تحصیل خود و اعضای خانواده‌اش داشت، دختر اول ایشان متأهل و دارای دو مدرک کارشناسی ارشد است. یکی در رشته علوم اجتماعی از دانشگاه الزهراء علیها السلام و دیگری در رشته علوم قرآن و حدیث از دانشگاه علوم حدیث شهری و دختر دوم وی نیز، متأهل و دانشجوی کارشناسی رشته فیزیک دانشگاه صنعتی شریف است.

آیت‌الله رئیسی در سال ۱۳۶۴ به‌عنوان جانشین دادستان انقلاب تهران منصوب شد و به این ترتیب، دوره مدیریت قضایی ایشان در تهران آغاز شد. به دنبال موفقیت وی در حل پرونده‌های قضایی پیچیده، حضرت امام خمینی علیه السلام طی احکام ویژه و مستقیم، ایشان و حجت‌الاسلام تیزی را برای رسیدگی به مشکلات اجتماعی در برخی استان‌ها از جمله لرستان، کرمانشاه و سمنان مأمور کرد.

بعد از رحلت امام علیه السلام آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی، با حکم رئیس قوه قضائیه وقت به سمت دادستان تهران

منصوب شد و از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۳ به‌مدت پنج‌سال این مسئولیت را برعهده داشت. ایشان از سال ۱۳۷۳ به ریاست سازمان بازرسی کل کشور منصوب شد که تا سال ۱۳۸۳ ادامه یافت. دوره مدیریت آیت‌الله رئیسی بر سازمان بازرسی کل کشور نقطه عطفی در زندگی ایشان بود.

وی که یک مدیریت کلان ملی را به‌مدت ده سال تجربه می‌کرد، با اتکا به تجربیات اندوخته خود، نظارت بر دستگاه‌های اداری را متحول و نظام‌مند کرد. سازمان بازرسی کل کشور در زمان تصدی ایشان با توسعه متوازن ساختاری مواجه شد و به‌عنوان یکی از ارکان نظارتی نظام جمهوری اسلامی تثبیت شد. این دوران که با روی کارآمدن دولت اصلاحات همزمان بود، بسیاری از گروه‌های نظام اداری و اقتصادی شناسایی و راهکار برون‌رفت از زمینه فساد در آن تدوین شد. بعضی پرونده‌های جنجالی مفاسد اقتصادی محصول فعالیت شبانه‌روزی آیت‌الله رئیسی و همکارانش در این سازمان و در آن دوره بود.

آیت‌الله رئیسی از سال ۱۳۸۳ تا سال ۱۳۹۳، به‌مدت ده سال معاون اول قوه قضائیه بود. ایشان که دور رئیس قوه را در این سمت تجربه می‌کرد، به‌عنوان یکی از مسئولان ارشد قضایی کشور مسئولیت سازماندهی و اداره تشکیلاتی این مجموعه را بر عهده داشت و از سال ۱۳۹۳ تا اسفند ۱۳۹۴ نیز به‌عنوان دادستان کل کشور خدمت نمود.

آیت‌الله رئیسی از سال ۱۳۹۱ تا سال ۱۴۰۰ با حکم مقام معظم رهبری، دادستان ویژه روحانیت نیز بود. در سال ۱۳۷۶، ایشان به پیشنهاد برخی اعضای مؤثر جامعه روحانیت مبارز از جمله آیت‌الله مهدوی کنی و تصویب شورای مرکزی جامعه روحانیت، به عضویت در آن شورا درآمد.

در اسفند ۱۳۹۴، آیت‌الله رئیسی با حکم امام خامنه‌ای

• **سوابق آیت‌الله رئیسی در مجلس خبرگان رهبری**
آیت‌الله رئیسی در سال ۱۳۸۵، از طرف جامعه مدرسین حوزه علمیه قم و جامعه روحانیت مبارز و به توصیه نخبگان استان خراسان جنوبی برای عضویت در چهارمین دوره مجلس خبرگان رهبری نامزد شد که با کسب اکثریت آرای مردم انتخاب شد. دو سال پس از حضور در این مجلس، خبرگان ملت ایشان را به‌عنوان عضو هیأت‌رئیس برگزید و عضویت ایشان در این جایگاه، تا اتمام دور چهارم، با رأی نمایندگان محترم مجلس خبرگان تمدید شد.

آیت‌الله رئیسی در دوره پنجم مجلس خبرگان رهبری، در اسفند ۱۳۹۴ نیز با کسب اکثریت قاطع آرا، برای دومین بار به‌عنوان نماینده مردم شریف خراسان جنوبی برگزیده شد و در اسفند ۱۳۹۷، در جریان برگزاری ششمین اجلاس دوره پنجم مجلس خبرگان رهبری، به‌عنوان نایب‌رئیس اول مجلس خبرگان رهبری انتخاب شد و تا پایان عمرش این سمت را عهده‌دار بود.

وی در انتخابات ششمین دوره مجلس خبرگان رهبری در اسفند ۱۴۰۲، با کسب ۸۲.۵۷ درصد آرای مردم برای سومین بار به مجلس خبرگان راه یافت.

• **اهم سوابق مدیریتی و سیاسی**
• سیزدهمین رئیس جمهوری اسلامی ایران از سال ۱۴۰۰ تا ۳۵ اردیبهشت ۱۴۰۳ که به درجه رفیع شهادت نائل آمد؛
• ریاست قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران؛
• نایب‌رئیس اول مجلس خبرگان رهبری؛
• تولیت آستان قدس رضوی؛
• عضویت در مجمع تشخیص مصلحت نظام به‌عنوان عضو حقیقی و حقوقی؛
• معاون اول قوه قضائیه؛
• دادستان کل کشور؛
• ریاست سازمان بازرسی کل کشور؛
• دادستان تهران؛
• دادستان انقلاب اسلامی کرج و استان همدان؛
• عضویت در دوره‌های چهارم و پنجم مجلس خبرگان رهبری از حوزه انتخابیه خراسان جنوبی؛
• اولین دبیر ستاد احیای امر به معروف و نهی از منکر کشور؛
• مؤسس حوزه علمیه فاطمه‌الزهرا علیها السلام (ویژه خواهران) در تهران (کوی نصر)؛
• مؤسس مرکز تخصصی شیعه‌شناسی امام هادی علیه السلام زیرنظر حوزه علمیه قم؛
• مأموریت قضایی امام خمینی علیه السلام به آیت‌الله رئیسی به‌همراه حجت‌الاسلام تیزی جهت رسیدگی به گزارشات ویژه؛
• عضویت در هیأت امنای ستاد اجرایی فرمان امام علیه السلام به‌مدت ده سال از سوی مقام معظم رهبری.

• **اهم مسئولیت‌ها به اعتبار جایگاه حقوقی**
• عضو شورای عالی فضای مجازی؛
• عضو شورای عالی استاندارد؛
• عضو شورای عالی نفت؛
• عضو شورای توسعه شرق و غرب کشور؛
• عضو شورای عالی پول و اعتبار؛
• عضو ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی؛
• عضو ستاد مبارزه با مواد مخدر.
• **سخنرانی در اجلاس‌های بین‌المللی**
• اجلاس مبارزه با فساد اداری در قاره آفریقا؛

- اجلاس مبارزه با جرائم سازمان‌یافته در آرژانتین؛
- اجلاس سلامت اداری در سوچی روسیه؛
- اجلاس حقوق بشر در پاکستان؛
- اجلاس نقش عاشورا در تحولات اجتماعی - استانبول ترکیه؛
- اجلاس دلالت‌های قانون اساسی در حفظ حقوق بشر - نیجریه؛
- اجلاس همکاری‌های بین‌المللی در مبارزه با فساد - چین؛
- اجلاس حقوق بشر سازمان ملل - ژنو؛
- اجلاس مبارزه با فساد اداری در فیلیپین و انتصاب به‌عنوان قائم‌مقام بازرسان کل آسیا؛
- و ده‌ها نشست تخصصی دیگر با حضور مقامات کشورهای خارجی.

• **سوابق علمی، آثار و تالیفات**
آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی در حوزه علمیه قم، اصول فقه را نزد آیت‌الله مروی، لمعتین را نزد آیت‌الله فاضل هزندی، رسائل را نزد آیت‌الله موسوی تهرانی، مکاسب محرمة را نزد آیت‌الله دوزدوستانی، کتاب البیع مکاسب را نزد آیت‌الله خرعلی، خبایات مکاسب را نزد آیت‌الله ستوده و آیت‌الله طاهری خرم‌آبادی و کفایه را نزد آیت‌الله سیدعلی محقق داماد، تفسیر قرآن کریم را نزد آیت‌الله مشکینی و آیت‌الله خرعلی، شرح منظومه و فلسفه را نزد آیت‌الله احمد بهشتی و دوره شناخت را نزد آیت‌الله مطهری و نهج‌البلاغه را نزد آیت‌الله نوری همدانی آموخت.

آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی، خارج اصول را نزد آیت‌الله سید محمدحسین مرعشی شوشتری و آیت‌الله هاشمی شاهرودی و خارج فقه را نزد آیت‌الله آقامجتبی تهرانی و حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی تلمذ نمود. او پیش از پایان دوره سطح توانست، به دوره کارشناسی ارشد رشته حقوق خصوصی راه یافته و پس از دفاع از پایان‌نامه خویش در سال ۱۳۸۷ با قبولی در کنکور دکتری مدرسه عالی شهید مطهری در رشته فقه و حقوق خصوصی ادامه تحصیل دهد.

وی با تکمیل تحقیقات خود در رشته فقه و حقوق، موفق به اخذ مدرک عالی‌ترین سطح حوزه (سطح چهار) شد و در نهایت رساله دکتری خود را با عنوان «تعارض اصل و ظاهر در فقه و حقوق» دفاع کرد و با اخذ نمره ممتاز به درجه دکتری فقه و حقوق در مدرسه عالی شهید مطهری نائل شد.

وی علاوه بر مسئولیت‌های کلان کشوری، بنا به توصیه مکرر آیت‌الله مهدوی کنی و آیت‌الله حاج آقامجتبی تهرانی، مبتنی بر حفظ ارتباط درسی خود با طلاب، از سال ۸۰ تا زمان شهادت (اردیبهشت ۱۴۰۳) به‌عنوان مدرس در مدارس علمیه تهران از جمله مدرسه مجتهد، مدرسه امیرالمؤمنین علیه السلام، مدرسه امام حسین علیه السلام و مدرسه مروی به تدریس سطوح عالی حوزه همچون رسائل و مکاسب، کفایتین و قواعد فقهیه مشغول بود و بعد از عزیمت به مشهد مقدس از ابتدای سال ۱۳۹۵ در مدرسه عالی نواب، به تدریس در موضوع «فقه وقف» پرداخت.

آیت‌الله رئیسی در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری دانشگاه امام صادق علیه السلام و مدرسه عالی شهید مطهری و دانشگاه آزاد اسلامی، به تدریس دروس تخصصی فقه قضا، فقه اقتصاد، اصول فقه و قانون مدنی پرداخته است.

• **سطح و سوابق علمی**
• سطح چهار فقه و اصول از حوزه علمیه قم؛
• دکتری فقه و مبانی حقوق با گرایش حقوق خصوصی از مدرسه عالی شهید مطهری علیه السلام؛
• تدریس متون فقهی سطح عالی و قواعد فقه قضاء و فقه اقتصاد در حوزه‌های علمیه تهران و دانشگاه‌ها.

• **آثار**
• کتاب تقریرات درس قواعد فقه (بخش قضایی) توسط بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی؛
• کتاب تقریرات درس قواعد فقه (بخش اقتصادی) توسط بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی؛
• کتاب تقریرات درس قواعد فقه (بخش عبادی) توسط بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی؛
• ارث بلاورث در فقه و حقوق توسط انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی؛
• تعارض اصل و ظاهر در فقه و حقوق توسط انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی؛
• فقه وقف توسط بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی؛
• سیر تحول در نظارت و بازرسی.

• **سخنرانی علمی ارائه‌شده**
• تعدد اسباب مسئولیت؛
• بیع فاسد و اقسام آن؛
• مفهوم رهن؛
• مدیریت کارآمد؛
• نظارت اثربخش؛
• تأثیر متقابل تصمیمات قضایی و اقتصادی؛
• جایگاه نظارت و بازرسی در اسلام؛
• عدالت و تأثیر آن بر سبک زندگی؛
• و ده‌ها سخنرانی علمی در حوزه‌های اقتصادی، مدیریتی، اجتماعی و حقوقی در دانشگاه‌ها و مراکز علمی و سمینارهای تخصصی وزارتخانه‌ها و سازمان‌های کشور.

• **مسئولیت‌ها**
• رئیس جمهوری اسلامی ایران؛
• عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام جمهوری اسلامی ایران؛
• نایب‌رئیس مجلس خبرگان رهبری جمهوری اسلامی ایران؛
• رئیس شورای عالی امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران؛
• رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.